

تزریقات ایمن خون

تزریقات یکی از روشهای شایع در تجویز داروها و مشتقات دارویی می باشد و بدیهی است در صورت عدم رعایت استانداردهای درمانی خطرات بالقوه و بالفعلی را بر ارائه کنندگان و مصرف کنندگان خدمات بهداشتی درمانی و نیز جامعه اعمال می نماید. بر اساس مطالعات سازمان جهانی بهداشت در کشورهای در حال توسعه و در حال گذر سالیانه ۱۶۰۰۰ میلیون تزریق با هدف اقدامات درمانی و یا بهداشتی تجویز می شود ۵۰-۱۰ درصد تزریقات به منظور بهداشتی و ۹۰ درصد تزریقات به منظور درمانی تجویز میشوند و این در حالیست که اکثریت این تزریقات غیر ضروری میباشند.

تزریقات ایمن به معنای تزریقی است که:

- ۱- ضمن در پوش گذاردن سر سوزن.
- ۲- انتقال مایعات بدن بیمار از سرنگ بداخل لوله های آزمایش ۳- دفع مناسب وسایل درمانی تیز و برنده مصرف شده ۴- به دریافت کننده خدمت (بیمار) آسیب نزنند. ۵- به ارائه کنندگان/ کارکنان خدمات بهداشتی درمانی صدمه ای وارد نسازد. ۶- پسماندهای آن باعث آسیب در جامعه نشود.

اصول صحیح تزریق خون

جهت تزریق خون یکسری اصول وجود دارد که باید مرحله به مرحله رعایت شود تا تزریق خون به درستی صورت گیرد در ادامه این اصول به ترتیب شرح داده میشود

۱- تأیید هویت بیمار:

چنانچه بیمار هوشیار است قبل از نمونه گیری از خود فرد نام نام خانوادگی و تاریخ تولد را پرسیده و مشخصات بیمار را با پرونده و اطلاعات فرم درخواست خون مقایسه نمائید . در صورت وجود مچ بند ، مطابقت مچ بند با اطلاعات پرونده و فرم درخواست تکمیل شده خون انجام گیرد.

چنانچه بیمار غیر هوشیار است یا (موارد اورژانس) باید طبق دستورالعملهای داخلی در هر بیمارستان شناسایی این بیماران تعریف شده باشد(به عنوان مثال میتوان از یک نام مستعار و شماره پرونده بیمار جهت شناسایی استفاده نمود).

۲- تهیه نمونه خون قبل از تزریق خون

در زمان خون گیری چنانچه بیمار در حال دریافت مایعات تزریقی از یک دست ،است به منظور اجتناب از ترکیب نمونه با مایعات تزریقی بهتر است از بازوی دیگر بیمار استفاده کرد و یا در صورت لزوم از پائین تر از محل ،تزریق نمونه را تهیه نمود .در صورتی که مجبور هستید از محل تزریق یا نمونه را از رگی که سرم در حال تزریق است تهیه کنید ۵ تا ۱۰ میلی لیتر خون دریافتی اولیه را دور ریخته و نمونه جدید را جهت انجام آزمایش جمع آوری کنید.

- نمونه قبل از تزریق نباید بیش از ۳ روز قبل از تزریق جمع آوری شوند مگر مشخص باشد بیمار حامله نبوده و یا در خلال ۳ ماه قبل تزریق خون نداشته است.
- اگر بیمار در ۱۰ روز گذشته تزریق خون داشته است نمونه قبل از تزریق نباید بیش از یک روز قبل از تزریق جمع آوری شود.

- لازم به ذکر است برای غربالگری آنتی بادی و کراس مچ و تعیین گروه خون و Rh می توان از نمونه های لخته و یالوله ای که دارای EDTA است استفاده شود.

۳- مواردی که باید حتماً روی برچسب قید کردند:

نام نام خانوادگی بیمار
. تاریخ تولد
شماره پرونده

سایر موارد:

تاریخ و ساعت خونگیری
نام یا نام مخفف فردی که نمونه گیری کرده است .
دو مورد آخر را میتوان یا روی برگه درخواست آزمایش یا روی برچسب لوله یا در سیستم کامپیوتری قید کردند.

دستورالعمل مراقبت قبل از تزریق خون

- الف : بررسی نمایید قبل از هر تزریق موارد زیر مهیا بوده و سپس اقدام به تحویل گرفتن خون و فرآورده از بانک خون نمایید:
۱. انتخاب محل مناسب تزریق در بیمار آماده بودن بیمار و پرستار جهت تزریق
 ۲. بست تزریق خون
 ۳. سر سوزن با سایز مناسب (در بالغین ۲۲-۱۴G) و معمولاً سایز ۲۰ - ۱۸ استفاده می شود .در بچه ها (۲۲-۲۴G)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

مرکز آموزشی درمانی معتضدی

اصول صحیح تزریق خون

تایید کننده: دکتر روناک طلایی (متخصص
پاتولوژی و آسیب شناسی)

تهیه کننده: الهام عزیزی (سوپروایزر آموزش
سلامت)

تلفن: ۷۲۴۶۳۵۱-۷۲۴۶۶۹۳

خط مستقیم آموزش به بیمار: ۷۲۶۴۷۹۰

واحد آموزش بیمار داخلی 185

www.motazedi.kums.ac.ir

فروردین 1404

۲- نوع فرآورده درخواستی

3- گروه خون و Rh بیمار و کیسه خون

۴. شماره ویژه واحد اهدایی قید شده بر روی کیسه خون با

شماره اهدا قید شده در فرم تحویل خون

ج- تایید هویت بیمار

قبل از تزریق از خود، فرد، نام نام خانوادگی و تاریخ تولد

را پرسیده و مشخصات بیمار را با پرونده و فرم درخواست

تکمیل شده خون مقایسه نمائید. در صورت وجود مچ بند،

مطابقت مچ بند، با اطلاعات فرم درخواست خون و فرم

مشخصات کیسه خون و فرآورده ارسالی از بانک خون

نکات ویژه ای که قبل از تزریق باید رعایت شوند

۱ دستور پزشک را به دقت کنترل کنید

۲ قبل از آغاز تزریق خون علائم حیاتی بیمار را کنترل

کنید

3. در مورد هر گونه واکنش قبلی نسبت به تزریق خون از

بیمار سؤال کنید.

۴ فرم رضایتنامه تزریق خون توسط بیمار یا همراه امضاء

شود

۵. برگ درخواست خون را با برچسب کیسه خون مطابقت

داده و نام بیمار، شماره کیسه خون، نوع گروه خونی و

ارهاش و تاریخ انقضای خون را کنترل نمایید کنترل موارد

مذکور توسط مسئول آزمایشگاه، پرستار مسئول بیمار و یک

نفر پرستار دیگر صورت گرفته و لازم است فرم مخصوص

تزریق خون توسط هر دو پرستار امضاء شود.

منبع: راهنمای فنی انتقال خون

- موجود بودن داروهایی از قبیل آنتی هیستامین-

اپی نفرین

- ۵ محلول سدیم کلراید تزریقی

- 6 کیسول اکسیژن

- ۷. دستگاه ساکشن

-

نکته: حداکثر فاصله زمانی بین تحویل گرفتن کیسه خون

کامل و گلبول قرمز از بانک خون تا تزریق ۳۰ دقیقه می

باشد

ب- تحویل گرفتن خون و فرآورده توسط بخش

1. نحوه ارزیابی خون و فرآورده خون اگر کیسه خون یا

فرآورده دارای هر یک از شرایط زیر باشد باید به بانک

خون عودت داده شود.

هر گونه نشأت از کیسه

رنگ غیر طبیعی (بنفش ارغوانی....)

همولیز

وجود لخته

گذشتن از تاریخ انقضاء فرآورده

وجود کدورت

وجود گاز در کیسه (کیسه باد کرده)

برچسب ناسالم

در صورت وجود هر کدام از موارد بالا پرستار باید از

تحویل گرفتن خون و فرآورده خودداری کند و با تکمیل

قسمت مربوطه در فرم مشخصات خون ارسالی برای

بیمار کیسه را عودت دهد.